T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ÇORUM KARGI BELEDİYESİ

2025 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2026

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 9

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 9

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 9

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 10

6. DENETİM GÖRÜŞÜ 12

7. DENETİM BULGULARI 12

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu 2

Tablo 2: 2025 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 3

Tablo 3: 2025 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 4

Tablo 4: 2025 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu 4

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2023-2025) Seyri 5

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2023-2025) Seyri 5

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler 6

Tablo 8: Doğrudan Temin ile Yapılan Mal Alımı İşlerinde Ödenek Sınırı Aşımı Tablosu 37

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirketi
KDV	Katma Değer Vergisi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
No.	Numara
TÜFE	Tüketici Fiyat Endeksi
TL	Türk Lirası

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. İller Bankası Ortaklık Payının Muhasebe Kayıtlarında Noksan Olarak Yer Alması

2. Kişilerden Alacaklar Hesabının Hatalı Kullanılması

3. Taşınır Mal Yönetim Hesabının ve İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İcmal Cetvelinin Düzenlenmemesi

4. Yol Yapım, Bakım ve Onarım İşleri Kapsamında Yapılan Harcamaların Doğrudan Giderleştirilmesi

5. Kuruma Ait Taşınmazların Değer Tespit Çalışmalarının Tamamlanmamış Olması

6. Taşınmaz Satışlarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi

B. Diğer Bulgular

1. Yeni İstihdam Edilen Personel Hakkında Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırmasının Yapılmaması

2. Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinde; Sözleşme Konusu Olmaması Gereken Konularda Düzenlemeler Yapılması

3. Belediye Şirketi Personelinin Herhangi Bir Sözleşme Olmaksızın Çalıştırılması

4. Vadesi Geçmiş Su Alacaklarının Tahsil Edilmemesi

5. Abonelikler İçin Alınan Güvence Bedellerinin Güncellenmemesi

6. Muhtelif Avansların Süresinde Kapatılmaması ve Parasal Sınırların Aşılması

7. Su ve Atık Su Tarife Tespitinin Maliyet Esasına Dayalı Yapılmaması

8. Su ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Paylarının Alınmaması

9. Gelir Getirici Faaliyetlerine İlişkin Belediye Bünyesinde Bütçe İçi İşletme Kurulmaması

10. Parasal Limitler Dahilindeki Mal Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

11. Yasal Süresi İçinde İmar Programı Yapılmaması Sebebiyle Eksik Emlak Vergisi Alınması

12. Afet ve Acil Durum Planlarının Hazırlanmaması

13. Yangın Afetine Uğraması Muhtemel Olan Sahaların Belirlenmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Kargı Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir.

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5393 sayılı Kanun olup bu Kanun'da İdarenin görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçesi ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. 5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin Görev ve Sorumlulukları" başlıklı 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un "Belediyenin Yetkileri ve İmtiyazları" başlıklı 15'inci maddesinde ise belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve

soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'da Belediye organları; Belediye Meclisi, Belediye Encümeni ve Belediye Başkanı olarak öngörülmüştür. Karar organı olan Belediye Meclisi, Belediye Başkanı ve 9 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Kargı Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 3 birim belirlenmiştir. Bunlar Yazı İşeri Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü ve Zabıta Amirliği'dir. Başkana bağlı memurlar arasından atanan 1 başkan yardımcısı, meclis üyeleri arasından atanan 1 başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 2 hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	67	14
Sözleşmeli Personel	-	1
Kadrolu İşçi	34	3
Geçici İşçi	-	-

Toplam	101	18
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	**-**	**50**

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Kargı Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Kargı Belediyesinin 2025 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2025 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod 1	Giderin Türü	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen Ödenek (TL)	Düşülen Ödenek (TL)	Ek Bütçe (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	22.159.653,78	7.127.413,96	1.371.348,59	0,00	27.915.719,15	27.609.183,43	306.535,72
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	3.648.800,83	217.162,59	887.202,08	0,00	2.978.761,34	2.862.996,76	115.765,58
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	91.057.858,33	14.958.571,68	7.732.778,35	6.500.000,00	104.783.651,66	104.543.892,99	239.758,67
04	Faiz Giderleri	1.050.000,00	174.900,72	0,00	6.250.000,00	7.474.900,72	7.474.900,72	0,00
05	Cari Transferler	1.601.707,77	2.530.466,58	1.301.011,32	0,00	2.831.163,03	2.770.243,03	60.920,00
06	Sermaye Giderleri	2.402.379,04	0,00	1.998.175,19	0,00	404.203,85	88.860,00	315.343,85
07	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
08	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09	Yedek Ödenek	11.718.000,00	0,00	11.718.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam		**133.638.399,75**	**25.008.515,53**	**25.008,515,53**	**12.750.000,00**	**146.388.399,75**	**145.350.076,93**	**1.038.323,82**

Kargı Belediyesinin 2025 mali yılı bütçesi ile 133.638.399,75 TL ödenek öngörülmüş

olup, 12.750.000,00 TL yıl içinde eklenen ödenekle birlikte 2025 yılı ödenek toplamı 146.388.399,75 TL olmuştur. Yıl içinde 145.350.076,93 TL bütçe gideri yapılmış, 1.038.322,82 TL ödenek iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2025 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	11.878.551,22	12.566.652,64	0,00	12.566.652,64	106
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	35.927.074,28	26.391.851,95	0,00	26.391.851,95	73
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	17.730.376,81	1.110.803,76	0,00	1.110.803,76	6
05- Diğer Gelirler	63.799.630,02	73.073.281,08	0,00	73.073.281,08	115
06- Sermaye Gelirleri	4.302.767,42	38.238.266,50	0,00	38.238.266,50	888
08-Alacaklardan Tahsilat	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
09- Red ve İadeler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	**133.638.399,75**	**151.380.855,93**	**0,00**	**151.380.855,93**	**113**

Buna göre 2025 yılında net bütçe geliri % 113 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri (%106) ve teşebbüs ve mülkiyet gelirleri (%73), sermaye gelirleri ise (%888) beklenenin çok üstünde gerçekleşmiştir. Sermaye gelirlerindeki yüksek artış tşınmaz satışından kaynaklanmaktadır.

Tablo 4: 2025 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	22.159.653,78	27.609.183,43	124,00
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	3.648.800,83	2.862.996,76	78,00
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	91.057.858,33	104.543.892,99	115,00
04- Faiz Gideri	1.050.000,33	7.474.900,72	711,00
05- Cari Transferler	1.601.707,77	2.770.243.03	172,00
06- Sermaye Giderleri	2.402.379,04	88.860,00	4,00
07- Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00
09- Yedek Ödenekler	11.718.000,00	0,00	0,00
Toplam	**133.638.399,75**	**145.350.076,93**	**108,00**

Buna göre 2025 yılında bütçe giderleri % 108 seviyesinde gerçekleşmiştir. Faiz giderlerinde başlangıç bütçesinde öngörülen tutar % 711, Cari Tranfer giderleri % 172, Mal ve Hizmet Alım Giderleri %115 oranında aşılmıştır. Personel harcamalarına ilişkin gider kalemleri beklenenin üstünde %24 gerçekleşirken, diğer giderler beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2024 yılının 2023 yılına, 2025 yılının 2024 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2023-2025) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2023 Yılı (TL) (A)	2024 Yılı (TL) (B)	2025 Yılı (TL) (C)	2024-2023 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2025-2024 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	4.576.109,88	7.221538,30	12.566.652,64	57	74
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	17.098.152,57	25.699.643,45	36.391.851,95	50	41
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	8.043.132,50	745.757,53	1.110.803,76	-90	48
Diğer Gelirler	26.299.521,91	45.778.767,50	73.073.281,08	74	60
Sermaye Gelirleri	430.606,21	12.841.168,92	38.238.266,50	2882	197
Toplam	**56.447.523,07**	**92.286.875,70**	**151.380.855,93**	**63**	**64**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Net Toplam	**56.447.423,07**	**92.286.875,70**	**151.380.855,93**	**63**	**64**

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2025 yılında gelirler bir önceki yıla göre 59.093.980,23 TL'lik (%64) artış göstermiştir. Bu çerçevede; vergi gelirlerinde 5.345.114,34TL (%74), diğer gelirlerde 27.294.513,58TL (%60) ve sermaye gelirlerinde 25.397.097,58TL (%197) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Artışın büyük oranda arazi satışından ve aynı şekilde merkezi idare vergi gelirlerinden alınan paylarının eklenmesi sonucu arttığı anlaşılmakla birlikte, gelir yönetiminde sağlanan başarı da bu artışta etkili olmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2023-2025) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2023 Yılı (TL) (A)	2024 Yılı (TL) (B)	2025 Yılı (TL) (C)	2024-2023 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2025-2024 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	10.689.024,55	18.197.089,05	27.609.183,43	70	51
SGK Devlet Prim Giderleri	1.968.588,66	2.507.792,06	2.862.996,76	27	14
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	37.939.823,58	67.889.584,80	104.543.892,99	79	54
Faiz Giderleri	436.755,17	568.642,40	7.474.900,72	30	1214
Cari Transferler	542.602,55	783.112,98	2.770.243,03	44	253
Sermaye Giderleri	3.321.221,39	3.234.318,00	88.860,00	-2	-97
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Toplam	**54.898.015,90**	**93.180.539,29**	**145.350.076,93**	**69**	**56**

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2025 yılında 2024 yılına göre 52.169.537,64 TL (%56) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2025 yılında personel giderlerinin 9.412.094,38 TL (%53), sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 355.204,70 TL (%14) arttığı görülmektedir. Personel harcaması niteliğindeki bu giderlerin artışı emekliye ayrılan 1 memur ve 5 daimi işçiye ödenen kıdem tazminatı nedeniyle kaynaklanmıştır. Sermaye giderlerinde 3.145.458,00TL'lik (%97) azalış olmuş, buna karşın Mal alım ve hizmet giderlerinde 36.654.308,19TL'lik (%54), faiz giderlerinde 6.906.258,32TL'lik (%1214) bir artış olmuştur. Faiz artışı, SGK ve vergi borçlarının ödenmesinden kaynaklanmış olup, özellikle bütçe yönetiminde dengenin sağlanması amacıyla harcamalar azaltılarak bütçe denkliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın Belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2025 yılı Faaliyet Gideri 149.160.979,03 TL, Faaliyet Geliri 152.820.748,61 TL olup 24.016.351,92 TL tutarında olumlu enflasyon düzeltmesi ile Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 27.676.121,50 TL olarak gerçekleşmiştir.

Belediyenin aynı dönemdeki bütçe hesaplarına ilişkin gelir ve gider tutarları yukarıda 1.3. Mali Yapı kısmında yer verilen tablolarda gösterilmiştir. Bütçe gelir ve giderleri ile Faaliyet Sonuçları Tablosundaki faaliyet gelir ve giderleri arasındaki farklılıklar, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde bütçe ve faaliyet hesaplarının kapsam ve muhasebeleştirme esaslarının farklı olmasından kaynaklanmaktadır.

Kargı Belediyesinin doğrudan ve/veya dolaylı hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Kargı Belediyesi Personel Limited Şirketi	10.000,00	10.000,00	100

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Kargı Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı,

23.12.2014 tarihli ve 29214 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Çerçeve hesap planının genel yapısı" başlıklı 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Mali tabloların hazırlanması" başlıklı 484 ve "Mizan cetveli ve düzenlenecek temel mali tablolar ile diğer mali tablolar" başlıklı 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın "Verilecek defter, mali tablo, belge ve bilgilerin çeşitleri" başlıklı 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,

- Geçici ve kesin mizan,

- Bilanço,

- Faaliyet sonuçları tablosu,

- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın "Diğer belgelerin verilme yeri, süresi ve usulleri" başlıklı 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci Kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

05.03.2025 tarihli ve 32832 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Kamu İç Kontrol Yönetmeliği" ile kamu idarelerinin iç kontrol sisteminin oluşturulmasına, uygulanmasına, izlenmesine ve geliştirilmesine ilişkin ilke, yöntem, işlem ve süreçler; aynı tarihli ve sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kamu Ön Malî Kontrol Yönetmeliği" ile de kamu idarelerinde ön malî kontrol faaliyetlerinin yürütülmesine ilişkin ilke, yöntem, işlem ve süreçler belirlenmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

Kargı Belediyesinin iç kontrol sisteminin/ön mali kontrol sisteminin ilgili mevzuata uygun olarak kurulup kurulmadığına ve işletilip işletilmediğine ilişkin yapılan incelemeler sonucunda iç kontrol sistemi ile ilgili tespitler aşağıda kısaca belirtilmiştir.

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmıştır. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlerin belirlenmesine yönelik müdürlüklere bilgilendirme yapılmamıştır.

Risk Değerlendirme Standartları

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 41'inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, nüfusu 50.000'in altında olan belediyelerde stratejik plan hazırlanması zorunlu değildir. Bu hüküm doğrultusunda, ilgili İdare tarafından stratejik plan çalışması yapılmamıştır. İdare performans programı hazırlanmamıştır. İdare hiçbir iç kontrol riski belirlememiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmamıştır. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunları farklı kişiler arasında dağıtılarak görevler ayrılığı ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri belirlenmemiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmamıştır.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirmemektedir. Kamu İdaresinde iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. İç denetim birimi

bulunmadığından iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışması da mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Çorum Kargı Belediyesinin 2025 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanı hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İller Bankası Ortaklık Payının Muhasebe Kayıtlarında Noksan Olarak Yer Alması

İdarenin vergi geliri paylarından İller Bankası Anonim Şirketi (AŞ) tarafından ortaklık payı olarak kesilen tutarların tamamının, 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında izlenmediği görülmüştür.

6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkındaki Kanun'un "Ortaklık yapısı ve sermaye" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasında; İller Bankası ortaklarının il özel idareleri ve belediyeler olduğu, aynı maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendinde ise; 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'a göre her ay Maliye Bakanlığı ve İller Bankası tarafından dağıtılacak vergi gelirleri paylarının yekûnu üzerinden aylık olarak %2 oranında kesilecek miktarın, bankanın ödenmiş sermayesine ekleneceği belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının mahiyetinin izah edildiği 178'inci maddesinde; bu hesabın, kanuni yetkilere istinaden mali kuruluşların sermayesine iştirak edilen tutarlar ve bu sermaye

tutarlarının işletilmesinden doğan kar ve zararlar, bütçeye iade olunan tutarlar ile bu kuruluşlara ikrazen verilen ve mahsup edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

İller Bankası AŞ verileri ve İdarenin muhasebe kayıtları incelendiğinde; İller Bankası AŞ tarafından İdarenin merkezi vergi geliri paylarından %2 oranında kesilen yekûn ortaklık payı 3.742.218,30 TL iken, 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında İller Bankası AŞ ortaklık payının 2.378.325,72 TL olarak takip edildiği tespit edilmiştir. Bu sebeple, bilançoda 240 no.lu hesap 1.795.506,86 TL noksan olarak yer almaktadır.

Sonuç olarak idare merkezi vergi geliri paylarından İller Bankası AŞ ortaklık payı olarak kesilen meblağın tamamının, 240 Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında izlenmesi ve bu suretle mali tablolara doğru veri aktarılması gerekmektedir.

BULGU 2: Kişilerden Alacaklar Hesabının Hatalı Kullanılması

İdarenin maddi duran varlıklarının taksitli olarak satışından doğan alacaklarını vadesine göre 127 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabın veya 227 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı yerine 140 Kişilerden Alacaklar Hesabı'nda izlendiği görülmüştür.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Temel muhasebe kavramları ve ilkeleri ile genel yönetim muhasebe standartları, kuralları ve uygulanması" başlıklı 42'nci maddesi gereğince; kurumların muhasebesi, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ve muhasebe ilke ve kurallarının dayanağını oluşturan temel muhasebe kavramları ve ilkeleriyle muhasebe standartları, kurallar ve uygulamalara ilişkin hükümler çerçevesinde yürütülecektir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 140 Kişilerden Alacaklar Hesabı ile ilgili "Hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 111'inci maddesinde; bütçe giderleri hesabına borç kaydı suretiyle ödenerek gerek yılı içinde, gerek yılı geçtikten sonra belgeler ve kayıtlar üzerinde yapılan incelemeler sonunda, fazla ve yersiz ödendiğinin anlaşılması üzerine Sayıştay ve mahkeme ilamları ile borç hükmolunan tutarlar ile denetim elemanlarının yaptıkları inceleme ve denetimler sonucunda düzenledikleri raporlarca tespit olunan tutarların bu hesaba borç kaydedileceği hükümlerine yer verilmiştir.

Aynı Yönetmeliğin 127 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 97'nci maddesinde; bu hesabın, mahalli idarelere ait maddi duran varlıkların taksitli

satılması durumunda ortaya çıkan alacaklardan bir yıl içerisinde tahsil edilmesi gerekenlerin izlenmesi için kullanılacağı, aynı Yönetmelik'in 227 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 170'inci maddesinde ise maddi duran varlıkların taksitle satılması durumunda ortaya çıkan alacaklardan bir yıldan daha uzun bir sürede tahsili gerekenlerin bu hesapta izleneceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede İdare tarafından 2025 yılı içerisinde taksitlendirmek suretiyle satışı 15 adet taşınmazın toplam 38.223.580,00 TL alacak tutarının vadesine göre bir yıl içerisinde tahsil edilmesi gerekenlerin 127 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına ve vadesi bir yıldan daha uzun bir sürede tahsili gerekenlerin 227 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabında izlenmediği bunn yerine 140 Kişilerden Alacaklar Hesabı'nda izlendiği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak yukarıda belirtilen gerekçelerle, İdarenin taksitli maddi duran varlık satışından doğan alacaklarının 140 Kişilerden Alacaklar Hesabı'ndan çıkartılıp vadesi bir yılın altında olanları 127 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabında, vadesi bir yıldan daha uzun olanları ise 227 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabında izlemesi gerekmektedir.

BULGU 3: Taşınır Mal Yönetim Hesabının ve İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İcmal Cetvelinin Düzenlenmemesi

Taşınır mal yönetim hesabını oluşturan cetveller ve idare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile icmal cetvelinin hazırlanmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınır ve taşınmaz işlemleri" başlıklı 44'üncü maddesine göre, taşınırların kaydı, muhafazası, kullanımı, mal yönetim hesabının verilmesi ve mal yönetim sorumlularıyla bunlar adına görev yapacak olanların belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar, Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılan yönetmeliklerle belirleneceği belirtilmektedir.

Aynı Kanun'un 60'ıncı maddesinin (h) bendinde de idarenin mülkiyetinde veya kullanımında bulunan taşınırlara ilişkin icmal cetvellerini düzenlemek mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılmıştır. Bu kapsamda 18.01.2007 tarihli ve 26407 numaralı Resmî Gazetede yayımlanan Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Sorumluluk" başlıklı 5'inci maddesinde: "(1) (Değişik: 14/3/2016-2016/8646 K.) Harcama yetkilileri taşınırların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak edinilmesinden, kullanılmasından, kontrolünden, kayıtlarının

bu Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasını sağlamaktan sorumludur. Harcama yetkilileri taşınır kayıtlarının bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tutulması ve taşınır mal yönetim hesabının hazırlanması sorumluluğunu taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri aracılığıyla yerine getirmesi gerekmektedir."

Taşınır mal yönetim hesabını düzenleyen 34'üncü maddesinde;

"(1) Taşınır mal yönetim hesabı, Kanunun kaynakların kullanılması ve yönetilmesi konusunda harcama birimi ve harcama yetkililerine yüklediği sorumluluğun gereği olarak taşınır kayıt ve işlemlerinin usulüne uygun yapılıp yapılmadığının harcama yetkilisi tarafından kontrol ve denetimine esas olmak üzere taşınır kayıt yetkilisi tarafından harcama birimleri itibarıyla hazırlanır ve taşınır kontrol yetkilisince kayıt ve belgeler ile mali tablolara uygunluğu kontrol edilerek imzalanır. Taşınır mal yönetim hesabında; önceki yıldan devredilen, yılı içinde giren, çıkan ve ertesi yıla devredilen taşınırlar ile yılsonu sayımında bulunan fazla ve noksanlar gösterilir.

(2) Taşınır mal yönetim hesabı aşağıdaki cetvellerden oluşur:

a) Yılsonu sayımına ilişkin Sayım Tutanağı.

b) Taşınır Sayım ve Döküm Cetveli

c) Harcama Birimi Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetveli; müze ve kütüphane olarak faaliyet gösteren harcama birimlerinde Müze/Kütüphane Yönetim Hesabı Cetveli.

ç) Yılsonu itibarıyla en son düzenlenen Taşınır İşlem Fişinin sıra numarasını gösterir tutanak.

(3) Taşınır mal yönetim hesabı, taşınır kayıt yetkililerince aşağıdaki şekilde hazırlanır:

a) Sayım Kurulu tarafından onaylanan Taşınır Sayım ve Döküm Cetveline dayanılarak ilgisine göre Harcama Birimi Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetveli, Müze Yönetim Hesabı Cetveli veya Kütüphane Yönetim Hesabı Cetveli düzenlenir. Bünyesinde tarihi veya sanat değeri olan taşınırlar ile kütüphane materyalleri bulunan kamu idareleri, gerekli görülmesi halinde söz konusu cetvellerden ilgili olanını ayrıca düzenleyebilirler.

b) (a) bendine göre düzenlenen ve taşınır kontrol yetkilisi tarafından da imzalanan cetveller muhasebe kayıtlarına uygunluğu yönünden kontrol edilerek onaylanmak üzere muhasebe yetkilisine gönderilir. Taşınır işlemleri ile muhasebe işlemleri elektronik ortamda ilişkilendirilerek yürütülen sistemlerde onaylama işlemi, sistem üzerinden elektronik ortamda da yapılabilir.

c) Muhasebe yetkilisince muhasebe kayıtlarına uygunluğu onaylanan cetvellerin ekine Taşınır Sayım ve Döküm Cetveli ile varsa sayımda noksan ve/veya fazla bulunanların çıkış ve/veya girişine ilişkin Taşınır İşlem Fişleri eklenir ve bir dosya halinde harcama yetkilisine sunulur.

ç) Taşınır mal yönetim hesabı; harcama yetkilisince, taşınır kayıt ve işlemlerinin usulüne uygun yapıldığı anlaşıldıktan, Harcama Birimi Taşınır Mal Yönetim Hesabı Cetvelinin Taşınır Sayım ve Döküm Cetveline uygunluğu görüldükten sonra onaylanır. Yetkili mercilerce istenildiğinde ibraz edilmek veya gönderilmek üzere harcama biriminde, yurt dışı teşkilatının taşınır mal yönetim hesabı ise merkez teşkilatında muhafaza edilir."

İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile icmal cetvelini düzenleyen 35'inci maddesinde:

"(1) Merkezdeki taşınır konsolide görevlilerince; dış temsilcilikler ile merkez ve taşra harcama birimleri itibarıyla düzenlenen harcama birimi taşınır mal yönetim hesabı cetvelleri öncelikle I'inci düzey detay kodu itibarıyla ayrı ayrı birleştirilmek suretiyle İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli, taşınır hesap grupları itibarıyla birleştirilmek suretiyle de İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetveli hazırlanır.

(2) İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvelinin ilgililerce imzalanmış nüshası idarenin kesin hesabına eklenir."

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre, taşınır kayıt ve işlemlerinin usulüne uygun yapılıp yapılmadığının kontrolü ve denetimi için harcama birimleri itibarıyla taşınır mal yönetim hesabının hazırlanması gerekmektedir. Harcama yetkilileri taşınır kayıtlarının bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak tutulması ve taşınır mal yönetim hesabının hazırlanması

sorumluluğunu taşınır kayıt yetkilileri ve taşınır kontrol yetkilileri aracılığıyla yerine getirmelidir. Taşınır konsolide görevlisi tarafından da harcama birimi taşınır mal yönetim hesabı cetvellerinin birleştirilmesi suretiyle idare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ve icmal cetveli düzenlenmelidir.

Yapılan incelemeler neticesinde; Belediye bünyesinde taşınır mal yönetim hesabını oluşturan cetveller ile ayrıntılı hesap ve icmal cetvellerinin hazırlanmadığı görülmüştür. Belediye tarafından taşınır mal yönetim hesabını oluşturan cetveller ve idare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile icmal cetvelinin hazırlanmaması açıklanan mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir. 5018 sayılı Kanun'un ve Taşınır Mal Yönetmeliği'nin kaynakların kullanılması ve yönetilmesi konusunda harcama birimi ve harcama yetkililerine yüklediği sorumluluğun gereği olarak taşınır mal yönetim hesabının ve mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılan taşınır icmal cetvellerinin hazırlanması gerekmektedir.

Sonuç olarak; 5018 sayılı Kanun ve Taşınır Mal Yönetmeliği uyarınca, kamu kaynaklarının etkin yönetimi ve hesap verilebilirlik ilkeleri gereği, harcama birimleri ile mali hizmetler birimi tarafından söz konusu cetvellerin eksiksiz düzenlenmesi ve yönetim hesabı süreçlerinin mevzuata uygun şekilde yürütülmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Yol Yapım, Bakım ve Onarım İşleri Kapsamında Yapılan Harcamaların Doğrudan Giderleştirilmesi

İdare tarafından yol yapım ve onarımında kullanılmak üzere ihale ile satın alınan parke ve kilit taşı gibi malzemelerin 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı'na kaydedilmediği, taşınır kayıtlarının yapılmadığı ve buna bağlı olarak söz konusu malzemelerin stok ve kullanım durumunun takip edilemediği görülmüştür.

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Taşınırların kaydı" başlıklı 12'nci maddesinde, kamu idarelerince bütün taşınırların ve bunlara ilişkin işlemlerin kayıt altına alınmasının esas olduğu; 13'üncü maddesinde ise taşınır giriş ve çıkışlarının Taşınır İşlem Fişine dayanılarak yapılacağı hüküm altına alınmıştır.,

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "150 İlk madde ve malzeme hesabı" başlıklı 115'inci maddesinde; bu hesabın, kurumlarca satılmak, üretimde veya diğer faaliyetlerde kullanılmak ya da tüketilmek üzere edinilen ilk madde ve malzeme, yarı mamul,

mamul, ticari mal, artık ve hurda gibi bir yıl veya faaliyet dönemi içinde tüketilecek veya paraya çevrilecek varlıkların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in "258 Yapılmakta olan yatırımlar hesabı" başlıklı 204'üncü maddesinde ise, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izleneceği, geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde ise işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılacağı, "251 Yeraltı ve yerüstü düzenleri hesabı" başlıklı 190'ıncı maddesinde de yeraltında ve yerüstünde inşa edilmiş her türlü yol, köprü, baraj, tünel, bölme, sarnıç, iskele, hark ve benzeri yapılar ile bunların eklenti ve bütünleyici parçalarının ve bunlardan tahsise konu edilenlerin izlenmesi için 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabının kullanılacağına yer verilmiştir.

Buna göre, yol yapım ve onarımında kullanılmak üzere satın alınan malzemeler teslim alındıklarında 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabında muhasebeleştirilmeli, imalata gönderildiğinde veya yükleniciye teslim edildiğinde ise 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar hesabına alınmalı ve yol yapım, bakım ve onarım işlerinin gerçek maliyetinin tespiti için mali tablolara bu şekilde yansıtılmalıdır. Belirtilen muhasebeleştirmeye bağlı olarak, 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında takip edilen yatırımlardan tamamlananların tutarları da 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına aktarılmalıdır.

Yapılan incelemede, yol yapım ve onarımında kullanılmak üzere ihale ile satın alınan ve fiilen stoklanarak kullanılan parke ve kilit taşı malzemeleri için taşınır işlem fişi düzenlenmediği ve söz konusu malzemelerin bedeli olan 4.722.000 TL'nin, 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabı yerine 630 Giderler Hesabı'na kaydedilerek direkt giderleştirildiği , kurum kaynakları kullanılarak yapımı gerçekleştirilen yolların 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı bünyesinde kayıt altına alınmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; yol yapım ve onarımında kullanılmak üzere ihale ile satın alınan malzemelerin öncelikle stok hesaplarında izlenmesi, kullanıldıkça ilgili maliyetlere yansıtılması ve yapımı tamamlanan yolların birer duran varlık olarak envanter kayıtlarına dahil edilmesi suretiyle hatalı muhasebe kayıtlarının mevzuat hükümleri doğrultusunda düzeltilmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Kuruma Ait Taşınmazların Değer Tespit Çalışmalarının Tamamlanmamış Olması

Kurum mülkiyetinde bulunan taşınmazların Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereği değer tespit çalışmalarının tamamlanarak mali tablolarda gerçek değerleri ile yer almasının sağlanmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Muhasebe sistemi" başlıklı 49'uncu maddesi hükümlerine göre, kamu kurumlarının muhasebe sistemleri, karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulup yürütülmelidir. Aynı madde hükmüne göre, kamu hesapları, idarelerin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulması zorunlu bulunmaktadır.

Kamu idarelerinin taşınır ve taşınmaz mal edinmeleri bu varlıklara ilişkin yapacakları işlemler 5018 sayılı Kanun'un 44 ve 45'inci maddelerinde düzenlenmiştir. Bu maddelerdeki hükümlere göre, taşınır ve taşınmaz edinilmesi, yönetilmesi, trampası, elden çıkarılması, ecrimisilin tahsil ve takibinde izlenecek yöntem, Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin yönetimi ve korunması, işgalli malların tahliyesi gibi hususlar ilgili kanunlarında, bu malların kaydı ile taşınırların muhafazası, kullanımı, mal yönetim hesabının verilmesi ve mal yönetim sorumlularıyla bunlar adına görev yapacak olanların belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar, çıkarılan yönetmeliklerle belirlenecektir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in “Kayıt ve kontrol işlemleri“ başlıklı 5’inci maddesine göre, taşınmazların mevcutlarla birlikte içinde bulunulan yılda çeşitli yollarla edinilenlerin ve elden çıkarılanların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması ve bu kayıtların belgeye dayanması esastır. Tapuda kayıtlı olan taşınmazlar maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenler ise rayiç değerleri üzerinden kayıtlara alınmalıdır. Taşınmazların kayıtlara alınan değeri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre güncellenmelidir. Taşınmazların rayiç değerinin; maliki kamu idaresince, başka bir kamu idaresinin yönetiminde veya kullanımında olanların ise bu idarelerce tespit edilmesi gerekmektedir.

Bu açıklamalardan anlaşılacağı üzere, yapılması gereken taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleri idarelerin yetkili ve görevli birimleri veya harcama yetkilileri tarafından görevlendirilecek personele yaptırılacaktır. Yönetmelik'in "Mevcut taşınmazların kaydına ilişkin işlemler" başlıklı Geçici 1'inci maddesinde yapılması gereken işlemlerin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanacağı da belirtilmiştir.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin maddi duran varlıkların kayıt usulünün düzenlendiği 186'ncı ve 187'nci maddesi hükümlerine göre, edinilen maddi duran varlıklar maliyet bedeli ile hesaplara alınmalıdır. Maliyet bedeline varlıkların elde edilmesinde yapılan her türlü gider ilave edilir. Bağış veya hibe olarak edinilen maddi duran varlıklar varsa bilinen değeri, yoksa değerlemesi yapıldıktan sonra tespit edilen değeri ile hesaplara alınır. Dönem sonlarında enflasyon düzeltmesi ve amortismana tabi tutulan maddi duran varlıkların miktar ve değerlerinde; satılma, başka bir birime devredilme, kaybolma, çalınma, yanma, kırılma, bozulma gibi nedenlerle ortaya çıkan eksilmeler ilgili tahakkuk dairesinin mal sorumlusu ve harcama yetkilisince muhasebe birimine bildirilir. Bunun üzerine muhasebe birimlerince kayıtların güncellenmesi gerekmektedir.

Mevzuat hükümleri gereği, kurum adına tapuda kayıtlı olan ancak güncel değeri hakkında kurum tarafından herhangi bir çalışma yapılmamış olan taşınmazların, Yönetmelik hükümlerine uygun olarak değerlerinin belirlenmesi, Yönetmelik ekinde yer alan formlara uygun olarak kayıt altına alınması ve Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği gereği de taşınmazların muhasebe kayıtlarının bu değerler üzerinden yapılarak mali tablolarda yer alması sağlanmalıdır. Ancak kurumda, taşınmazların güncel değerlerinin tesbit edilerek bu değerler üzerinden muhasebe kayıtlarına alınmasına yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Belediye tarafından kurum adına tapuda kayıtlı olan taşınmazların değer tespiti ve kayıt işlemlerinin Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'e uygun olarak yapılmaması nedeniyle 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabı gerçek değerleri ile mali tablolarda yer almamış olmaktadır. Bu nedenle, bir komisyon oluşturularak kurum taşınmazlarının değerlemesi yapılmak suretiyle güncel değerleri ile mali tablolarda yer almasının sağlanması gerekmektedir.

Sonuç olarak; Belediye mülkiyetindeki taşınmazların değer tespit ve kayıt işlemlerinin ilgili yönetmelik hükümlerine uygun şekilde yapılmaması mali tabloların doğruluğunu etkilediğinden, ivedilikle bir komisyon kurularak taşınmazların değerleme işlemlerinin tamamlanması ve 250, 251 ile 252 kodlu hesapların güncel değerleri üzerinden mali tablolarda gerçeğe uygun şekilde yer almasının sağlanması gerekmektedir.

BULGU 6: Taşınmaz Satışlarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi

İdare tarafından 2025 yılında yapılan taşınmaz satış ihalelerinde, satışı yapılan taşınmazların ilgili maddi duran varlık hesaplarındaki çıkış kayıtlarının taşınmazların kayıtlı değeri yerine satış bedeli üzerinden yapıldığı ve bu şekilde muhasebe kayıtlarının hatalı yapıldığı tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin, 187'nci maddesinde;*"...Amortisman ayrılmış olan varlıkların net değeri, kayıtlı değerden ayrılmış amortismanlar düşüldükten sonra kalan tutardır. Devir ve trampa satış hükmündedir. Maddi duran varlıkların satış işlemleri sırasında; amortismana tabi olanlarda net değeri, diğerlerinde kayıtlı değeri ile satış bedeli arasında fark olması durumunda, öncelikle oluşan olumlu veya olumsuz, ilgili varlık hesabı ve gelir veya gider hesaplarına kaydedilerek satış işlemi muhasebeleştirilir."* Denilmektedir.

Yine aynı Yönetmeliğin, 250 Arsa ve Araziler Hesabını düzenleyen 189'uncu, 251 Yer altı ve Yerüstü Düzenleri Hesabını düzenleyen 191'inci ve 252 Binalar Hesabını düzenleyen 193'üncü maddelerinde, satılan taşınmazların kayıtlı değerleri üzerinden kayıtlardan çıkarılması; arsa ve araziler için kayıtlı bedel ile satış bedeli arasındaki olumlu/olumsuz farkların 600/630 hesaplarına, diğer maddi duran varlıklar için satış bedeli ile net değeri arasındaki olumlu/ olumsuz farkların 600/630 hesaplarına kaydedilmesi gerektiği belirtilmektedir. Satış bedelleri ise ilgisine göre 100 Kasa veya 102 Bankalar hesabına ya da ilgili diğer hesaplara kaydedilecektir.

Yapılan incelemede yıl içerisinde 15 adet taşınmazın toplam 38.223.580,00 TL karşılığında ihale yoluyla satıldığı; ancak satış tarihi itibariyle taşınmazların kayıtlı değerleri yerine satış bedeli üzerinden kayıtlardan düşüldüğü ve bu nedenle muhasebe işlemlerinin hatalı yapıldığı anlaşılmıştır. Dolayısıyla taşınmazların kayıtlı bedeli ile satış bedeli arasındaki olumlu

ya da olumsuz farkın hesaplanabilmesi mümkün olmamış ve faaliyet sonuçları tablosuna yansıtılamamıştır.

Sonuç olarak, taşınmazların satış bedeli yerine kayıtlı değer üzerinden muhasebe kayıtlarından çıkarılması ve satış bedeli ile kayıtlı bedel arasındaki farkın faaliyet hesaplarına yansıtılması gerektiği değerlendirilmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Yeni İstihdam Edilen Personel Hakkında Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırmasının Yapılmaması

2025 yılı içerisinde belediye şirketinde istihdam edilmek üzere alınan personel hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırmasının yapılmadığı görülmüştür.

7315 sayılı Güvenlik Soruşturması ve Arşiv Araştırması Kanunu'nun 3'üncü maddesinde; arşiv araştırmasının, statüsü veya çalıştırma şekline bağlı olmaksızın ilk defa veya yeniden memuriyete yahut kamu görevine atanacaklar hakkında yapılacağı belirtilmiştir. 4'üncü maddesinde de arşiv araştırmasının kişinin adli sicil kaydının, kolluk kuvvetleri tarafından hâlen aranıp aranmadığının, kişi hakkında herhangi bir tahdit olup olmadığının, kişi hakkında kesinleşmiş mahkeme kararları ve devam eden veya sonuçlanmış olan soruşturma ya da kovuşturmalar kapsamındaki olguların, kamu görevinden çıkarılma ya da kesinleşmiş memurluktan çıkarma cezası olup olmadığının, mevcut kayıtlardan tespit edilmesi olduğu ifade edilmiştir.

Yine aynı Kanun'un 5'inci maddesinde; güvenlik araştırmasının arşiv araştırmasındaki hususlara ilave olarak kişinin, görevin gerektirdiği niteliklerle ilgili kolluk kuvvetleri ve istihbarat ünitelerindeki olgusal verilerin, yabancı devlet kurumları ve yabancılarla ilişiğinin, terör örgütleri veya suç işlemek amacıyla kurulan örgütlerle eylem birliği, irtibat ve iltisak içinde olup olmadığının, mevcut kayıtlardan ve kişinin görevine yansıyacak hususların denetime elverişli olacak yöntemlerle yerinden araştırılmak suretiyle tespit edilmesi şeklinde belirtilmiştir.

Kanun'un 7'nci maddesinde ise; Yaptırılan güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonucunda elde edilen verilerin değerlendirilmesi amacıyla Değerlendirme Komisyonu kurulacağı ve komisyonun kendisine iletilen verilere ilişkin nesnel ve gerekçeli değerlendirmelerini yazılı olarak atamaya yetkili amire sunacağı ifade edilmiştir.

Yapılan incelemede, 2025 yılı içerisinde 3 kişinin belediye şirketine işçi olarak işe alındığı, alınan kişiler hakkında işe başlamadan önce yapılması gereken arşiv araştırması veya güvenlik soruşturmalarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere bir kimsenin herhangi bir kamu görevine başlamadan önce hakkında ilgili kurumlarca arşiv araştırması ve/veya güvenlik soruşturması yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesinde; Sözleşme Konusu Olmaması Gereken Konularda Düzenlemeler Yapılması

Belediye ve Bem-Bir-Sen arasında akdedilen ve 19.02.2024 tarihinden itibaren geçerli olan sosyal denge tazminatı sözleşmesinde; mevzuatında yer almayan ve sözleşmenin konusu olmayan çeşitli konularda düzenlemeler yapıldığı tespit edilmiştir.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 15'inci maddesinde; belediyelerin kadro ve pozisyonlarında istihdam edilen kamu görevlilerine sosyal denge tazminatı ödenebileceği, ödenebilecek aylık tutarın 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'na göre yapılan toplu sözleşmede belirlenen tavan tutarı geçemeyeceği ve anılan Kanun'da öngörülen hükümler çerçevesinde yapılabilecek sözleşmeyle belirlenebileceği hüküm altına alınmıştır.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 32'nci maddesinde; 375 sayılı KHK'nın Ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince karar verileceği, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminat tutarının ise ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendika ile belediye başkanı arasında imzalanan sözleşme ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Madde metninden açıkça anlaşılacağı üzere belediye başkanı ile sendika temsilcisi sadece ödenecek olan sosyal denge tazminat tutarını kanuni sınırlar içinde tespit etmek üzere yetkilendirilmiştir. Aynı maddede ayrıca mahalli idarelerle

imzalanan sözleşmenin Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılamayacağı da açıkça belirtilmiştir.

4688 sayılı Kanun uyarınca imzalanan Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2024-2025 yıllarını Kapsayan 7. Dönem Toplu Sözleşme'nin Yerel Yönetim Hizmet Koluna İlişkin Toplu Sözleşme bölümünün "Sosyal denge tazminatı" başlıklı 1'inci maddesinin birinci fıkrasında; sosyal denge tazminatı aylık tavan tutarı en yüksek Devlet memuru aylığının (ek gösterge dahil) %120'si olarak belirlenmiş, Sosyal denge tazminatının verilmesi yönünde yapılabilecek sözleşmelerde, tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı, görev yapılan birim ve iş hacmi, görevin önem ve güçlüğü, görev yerinin özelliği, çalışma süresi, kadro veya görev unvanı ile derecesi gibi kriterlere göre farklı olarak belirlenebileceği ifade edilmiştir.

Yukarıda belirtilen düzenlemelerden de anlaşılacağı üzere, sosyal denge sözleşmesinde sadece tavan tutarı aşmamak kaydıyla ödenebilecek tazminatın aylık tutarı düzenlenebilmektedir. Sosyal denge sözleşmelerine, sözleşmenin adı farklı olsa dahi, farklı ödemelere ve hususlara ilişkin hükümler konulması mevzuata açıkça aykırı olmaktadır.

Yapılan incelemelerde, Kurum ile Belediye ve Özel İdare Çalışanları Birliği Sendikası arasında akdedilen sosyal denge sözleşmesinin incelenmesi neticesinde; mevzuatında yer almayan ve sözleşmenin konusu olmayan çeşitli konularda düzenlemeler yapıldığı görülmüştür.

Örneğin;

- "Hasar Ve Zararların Tazmini" başlıklı 20'nci maddesinde; Çalışanın kusuru tespit edildiği takdirde, kusuru oranında ödemekle yükümlü olduğu meblağ aylığının %25 ini geçmeyecek şekilde kesilir.

-"Sözleşmenin Kapsamı ve Yararlanma Koşulları" başlıklı 21'inci maddesinde;

a) Bir ay içerisinde mazeretsiz olarak 3 kez işe geç kalması veya işten erken ayrılması halinde 1ay,

b) Uyarma cezası alması halinde 3 ay,

c) Kınama cezası alması halinde 6 ay,

d) Aylıktan kesme cezası alması halinde 12 ıy,

e) Kademe ilerleme cezası alması halinde aldığı ceza süresi kadar denge yardımı ödenmez

- "Doğal Afet Yardımı" başlıklı 23'üncü maddesinde; Çalışanın sel, yangın, deprem gibi doğal afetlere maruz kalması halinde uğradığı zarar için işyeri kurulunun belirleyeceği oranda katkı sağlar.

Yukarıda yer verilen Sosyal Denge Tazminatı Sözleşmesi maddeleri incelendiğinde, ilgili hükümlerin sosyal denge tazminatı ödenmesiyle ilgili olmadığı görülmektedir. Sosyal denge sözleşmesi yeni bir sendikal hakkın kullanımını içermediği ve hukuk sistemimizde toplu iş sözleşmesi ya da toplu sözleşme statüsünde olmadığı için, dönemler itibarıyla akdedilen toplu sözleşmeler ile çizilen sınırın dışında bir düzenlemenin sözleşmede yer alması hukuki açıdan mümkün değildir. Bu nedenle, sadece sosyal denge tazminatının düzenlenme metni olması gereken sosyal denge sözleşmesinde, sosyal yardımların veya çeşitli faaliyetlerin de düzenlenmesi; mali yükümlülük içerip içermediğine bakılmaksızın Anayasa, personel kanunları ve toplu sözleşmelere aykırıdır.

Sonuç olarak, Kurum ile yetkili sendika arasında imzalanacak sözleşmelerin mevzuatta belirtilen usul ve esaslara uygun olarak yapılması ve sosyal denge tazminatı sözleşmelerine sosyal denge tazminatının tutarının belirlenmesi ve uygulanmasına ilişkin hükümler dışında herhangi bir hüküm konulmaması gerekmektedir.

BULGU 3: Belediye Şirketi Personelinin Herhangi Bir Sözleşme Olmaksızın Çalıştırılması

Belediye şirketi personelinin herhangi bir doğrudan hizmet sözleşmesi olmamasına rağmen Belediye birimlerinde çalıştırıldığı görülmüştür.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 20'nci maddesinin birinci fıkrasında; "*İl özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetleri 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale*

Kanununun 22 nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait ve halen bu kapsamda hizmet alımı yaptığı mevcut şirketlerinden birine, bu nitelikte herhangi bir şirketi bulunmuyorsa münhasıran bu amaçla kuracakları bir şirkete gördürebilir." hükmü bulunmaktadır.

28/4/2018 tarihli ve 30405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2018/11608 karar sayılı "İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar"ın 6'ncı maddesinde ise;

"(1) İl özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerini 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 nci maddesindeki limit ve şartlar ile 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendindeki sınırlamalara tabi olmaksızın doğrudan hizmet alımı suretiyle, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait şirketlere gördürebilir.

(2) Belediye veya bağlı kuruluşlarından birinin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu şirketlerden; aynı belediye veya bağlı kuruluşları tarafından da ortaklık oranlarına bakılmaksızın doğrudan hizmet alımı yapılması mümkündür.

(3) Bu kapsamda yapılacak personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerin bedelinin tespitinde, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği'nin yaklaşık maliyetin tespitine ilişkin hükümlerine uyulması zorunludur. Bu Usul ve Esaslarda düzenlenmeyen hususlarda Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği eki Hizmet İşleri Genel Şartnamesi ve ilgili diğer mevzuat hükümleri uygulanır.

(4) Bu kapsamdaki hizmet alımlarında taraflar arasında sözleşme imzalanması zorunludur." hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, Belediyenin personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımları için 375 sayılı KHK'nın Ek 20'nci maddesinde belirtildiği gibi, Belediyenin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu şirketlerinden biri

veya münhasıran bu amaçla kurdukları bir şirket ile sözleşme imzalanarak hizmet alımı yapması, bu kapsamda yapılacak personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerin bedelinin tespitinde ihale mevzuatı hükümlerinin uygulanması ve bu kapsamdaki hizmet alımlarında taraflar arasında sözleşme imzalanması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, Belediyenin personel çalıştırılmasına dayalı doğrudan hizmet sözleşmesi olmadan personel çalıştırdığı görülmüştür.

Sonuç olarak; İdare tarafından belediye şirketinden doğrudan hizmet alımı yoluyla temin edilen personelin, yasal düzenlemelere uygun olarak hizmet alım sözleşmesi imzalanmadan istihdam edilmemesi ve tüm görevlendirmelerin geçerli bir sözleşme zemininde yürütülmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Vadesi Geçmiş Su Alacaklarının Tahsil Edilmemesi

Abonelerden kaynaklanan vadesi geçmiş su alacaklarının takip ve tahsil işlemlerinin zamanında gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Üst yöneticiler" başlıklı 11'inci maddesinde; üst yöneticilerin, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesini ve kullanılmasını sağlamaktan, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve kanunlar ile Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden mahalli idarelerde meclislerine karşı sorumlu oldukları ifade edilmiştir. Yine üst yöneticilerin bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri belirtilmiştir.

5018 sayılı Kanun'un "Gelirlerin Toplanması Sorumluluğu" başlıklı 38'inci maddesinde, kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk ve tahsiliyle yetkili olanların, ilgili mevzuatta öngörülen işlemleri zamanında ve eksiksiz olarak yerine getirmekle yükümlü olduğu belirtilmiştir.

Kanun'un "Mali hizmetler birimi" başlıklı 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde de; ilgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve

alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek mali hizmetler biriminin görevleri arasında sayılmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Belediye başkanının görev ve yetkileri" başlıklı 38'inci maddesinde; belediyenin hak ve menfaatlerini korumak, gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek belediye başkanının görevleri arasında sayılmıştır.

7155 Sayılı Abonelik Sözleşmesinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun'un "Kapsam" başlıklı 2'nci maddesinde; icra takipleri ancak bu Kanunda belirlenen yöntemle başlatılabilir hükmü gereği ödeme emri düzenlenmesi ve Aynı kanunun "Ödeme emrine itiraz edilmemesi veya itirazın hükümden düşürülmesi" başlıklı 8'inci maddesinde ise Ödeme emrine itiraz edilmemesi veya itirazın hükümden düşürülmesine rağmen süresi içinde ödeme yapılmaması hâlinde, alacaklının yetkili icra dairesi nezdinde yapacağı talep üzerine 2004 sayılı Kanunun ilgili hükümleri uyarınca cebrî icraya devam olunur denilerek icra işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

Su alacakları incelendiğinde, 2025 yılı Aralık ayı itibarıyla 1.060 adet abonenin toplam 1.585.095,83 TL su borcu bulunduğu ancak buna karşın Belediye tarafından bu abonelerin su kullanımına ilişkin herhangi bir tahsilat girişimi ve kesinti işleminin yapılmadığı anlaşılmıştır.

Sonuç olarak; kamu hizmetlerinin finansmanında aksama yaşanmaması için vadesi geçmiş su alacaklarının tahsilat süreçlerinde zamanaşımı sürelerine riayet edilmesi, gecikmiş alacaklar için hukuki takibatın başlatılması ve su kesme işlemlerinin mevzuat çerçevesinde yerine getirilerek kamu geliri kaybının önlenmesi gerekmektedir.

BULGU 5: Abonelikler İçin Alınan Güvence Bedellerinin Güncellenmemesi

Su aboneliğine ilişkin olarak alınan güvence bedelleri herhangi bir güncelleme işlemine tabi tutulmamakta ve bu nedenle aboneliği sonlanan abonelere söz konusu bedeller muhasebe kayıtlarına alındığı tutar üzerinden ödenmektedir.

Belediye Su ve Kanalizasyon Hizmetlerinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'in "Başvuru sahibinden bilgi ve belge istenmesine ilişkin hususlar" başlıklı 5'inci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendinde; belediyelerin, başvuru sahiplerinin su ve atıksu hizmetlerine ilişkin ödeme yükümlülüğünü yerine getirmeme riskine karşılık sözleşme

yaparken nakit ya da banka kesin teminat mektubu olarak güvence bedeli talep edebileceği, abonelerden güvence bedeli alınıp alınmayacağı ile güvence bedelinin ödeme şekli, zamanı ve yöntemi gibi hususlar sözleşme kapsamında açıkça belirtilmek şartıyla serbestçe belirleneceği, güvence bedelinin; başvuranın mensubu olacağı abone grubunda üç tahakkuk döneminde tüketilen ve/veya deşarj edilen ortalama su miktarı ile su birim m³ fiyatının çarpılması suretiyle elde edilen toplam bedeli aşmayacak şekilde belirleneceği, kademeli tarife uygulanan başvuran için tarifesindeki en alt kademesinin esas alınacağı, abonelik sözleşmesi sona eren abonenin güvence bedelinin iadesinde; su ve atıksu hizmetlerinin verildiği yerdeki son endeks okuma bilgileri aboneye bildirildikten sonra, nakit tahsil edilen güvence bedelinin Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) tablosundaki aylık değişim oranları esas alınmak suretiyle iadenin yapılacağı ay itibarıyla güncelleneceği hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede Belediye Meclisince karara bağlanan 2025 yılı gelir tarifesinde su teminatı adı altında meskenler ve ticari alanlar olarak iki farklı tutar belirlendiği, sabit belirlenen güvence bedelinin yıllar sonra olsa bile aboneliğin sona ermesiyle başlangıçta tahsil edilen aynı tutarın iade edildiği görülmüştür.

Sonuç olarak; nakit olarak tahsil edilen su güvence bedellerinin, aboneliğin sona ermesi aşamasında başlangıçtaki tutarları üzerinden değil, güncel TÜFE oranları kullanılarak reel değerine yükseltilmesi ve iadelerin bu güncelleme sonucunda oluşan bedel üzerinden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

BULGU 6: Muhtelif Avansların Süresinde Kapatılmaması ve Parasal Sınırların Aşılması

Belediye tarafından mutemetlere verilen muhtelif avans ödemelerinde parasal sınırların aşıldığı ve süresinde kapatılmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Ön ödeme" başlıklı 35'inci maddesinde, harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabileceği, verilecek avansın üst sınırlarının merkezî yönetim bütçe kanununda gösterileceği belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin personele verilen avansların mahsubu ile ilgili 125'inci maddesinde: "*(...) b) Mutemetlerin görevlendirilmesi, avans ve kredi verilmesi ve mahsubu (...) 3) Avansların mahsubu: Her mutemet aldığı avanstan harcadığı tutarlara ilişkin kanıtlayıcı belgeleri avansın verildiği tarihten itibaren en çok bir ay içinde vermek ve artan parayı iade etmekle yükümlüdür. Mutemet işin tamamlanmasından sonra bir aylık sürenin bitimini beklemeksizin avans artığını iade etmek ve hesabını kapatmak zorundadır. Mutemet mali yılın sonunda bir aylık sürenin dolmasını beklemeksizin, henüz mahsubunu yaptırmadığı harcamalara ait belgeleri vermek ve artan parayı yatırmakla yükümlüdür. Mali yılın son günlerinde mutemetlerce verilen belgelerin incelenmesi yılsonuna kadar bitirilemediği takdirde, avans artığı mahsup döneminde kapatılmak üzere ertesi yıla devredilir. Malın teslim alındığı veya hizmetin gördürüldüğü, ancak belgelerin mahsup döneminde verileceği, dairesince mali yılın sonuna kadar muhasebe yetkilisine bildirilen mutemet avansları için de aynı şekilde işlem yapılır."* ifade edilmiştir.

Yukarıda açıklandığı şekilde mahsup edilmeyen mutemet avansları veya iade edilmeyen avans artığı mutemet adına 140-Kişilerden Alacaklar Hesabına alınarak durum mutemedin bağlı olduğu daireye bildirilir ve bu mutemede varsa gecikme zammı dâhil avansın mahsubu yapılıncaya kadar bir daha avans verilmez veya adına kredi açılmaz. Mutemet hakkında 6183 sayılı Kanun Hükümleri uyarınca işlem yapılır.

Bu şekilde 140 Kişilerden Alacaklar Hesabına alınan tutarlara ait olarak, avansın mahsup süresi içinde düzenlenmiş olan mahsup evrakının sonradan teslim edilmesi durumunda, avans mahsup edilmekle birlikte, avansın mahsup veya iade edilmesi gerektiği tarihten itibaren hesaplanacak gecikme zammı mutemetten tahsil edilir." hükümleri yer almaktadır.

2025 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'na ekli "Çeşitli Kanun ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerine Göre Bütçe Kanununda Gösterilmesi Gereken Parasal Sınırlara Ait Cetvel"in 1'inci maddesinde ise yapım işleri ile mal ve hizmet alımları için illerde, kuruluş merkezlerinde, büyükşehir belediye sınırları içindeki ilçeler ve nüfusu 50.000'i geçen ilçelerde 12.300 TL tutarında, diğer ilçelerde ise 6.300 TL tutarında bir üst sınır tespit edilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre yapılan incelemelerde, Kurum tarafından 2025 yılında mutemetlere verilen avanslardan 2 tanesinin 1 aylık süre sonunda mahsup edilmediği, mahsup sürelerinin 3 aya kadar çıktığı görülmektedir.

Ayrıca 2025 yılı içerisinde gerçekleştirilen 3 adet hizmet alımlarına ait avans işleminin üst sınıra uyulmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak mevzuat uyarınca belirlenen avans üst sınırlarının aşılmaması ve avans mahsup işlemlerinin zamanında yapılması için gerekli tedbirlerin alınması gerekmektedir.

BULGU 7: Su ve Atık Su Tarife Tespitinin Maliyet Esasına Dayalı Yapılmaması

İdarenin gelirlerinden olan su ve atık su tarife tespitinin maliyet esasına göre belirlenmediği görülmüştür.

"Belediye hizmetleri karşılığında ücret alınması" başlıklı Belediye Gelirleri Kanunu 31 Seri Nolu Genel Tebliğine göre,

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 97. maddesinde belediyelerin yaptıkları hizmetler karşılığında ücret almalarına ilişkin hükümler yer almaktadır. İlgili maddede, söz konusu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan, bunların dışında ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkili oldukları belirtilmiş olup, belediyeye tekel olarak verilmiş işlerin kendi özel hükümlerine tabi olacağı hükme bağlanmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 59. maddesinin (e) fıkrasında, belediye meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler, belediyelerin gelirleri arasında yer almaktadır

Belediyelerin harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve bunların dışında ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaları mümkün bulunmakla beraber, ücretlerin hizmetten faydalananlardan yapılan hizmetin maliyeti göz önünde bulundurularak adalet, eşitlik ve genellik prensiplerine uygun olarak tespit edilmesi gerekmektedir.

Söz konusu genel tebliğde belediyeye tekel olarak verilmiş işlerin de kendi özel hükümlerine tabi olacağı hükme bağlanmıştır. Ancak su satışı ve kullanılmış su bedeli ile ilgili tarifelerin tespiti, tarife tespitinde esas alınacak hususların belirlenmesi ile tespit edilecek

bedellerin tahsili ve abonelere verilecek hizmetlere ilişkin usul ve esasların belirlenmediği görülmüştür.

Tarife bedellerinin belirlenmesinde, üretilen ve kayıplar düşüldükten sonra tüketileceği öngörülen ölçülebilir su satış miktarı, yönetim ve işletme giderleri, amortismanlar, aktifleştirilmeyen yenileme, ıslah ve tevsii masrafları ile kârlılık oranının dikkate alınması ve gerçek değerlerle maliyet hesabının yapılması gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; su ve atık su tarife tespitine yönelik ilgili genel tebliğin öngördüğü yapılan hizmetin maliyetinin göz önünde bulundurulacağı şekilde herhangi bir maliyet hesabının yapılmadığı, Belediye Meclisi tarafından belirlenen tarife bedellerinin üzerine belli oranında artış yapıldığı, söz konusu uygulama nedeniyle su ve atık su tarife bedellerinin gerçek maliyet unsurlarını yansıtmadığı tespit edilmiştir.

Diğer taraftan, İdarece yukarıda açıklanan şekilde belirlenen su satış tarifelerinin, su üretim maliyet bedellerinin altında belirlendiği anlaşılmıştır. Ancak verilen açıklamalar çerçevesinde tarifelerin belirlenmesinde; yönetim, işletme ve amortisman giderleri ile işletme kârı sağlayabilecek bir oranın uygulanması gerekmektedir.

İdarenin 2025 yılı mizan verilerine göre su hizmetleri satışından 3.044.241,75 TL gelir elde edildiği, 366.776 ton su kullanıldığı ortalama su satış fiyatının 8,30 TL olduğu tespit edilmiştir.

Belediye Meclisinin, tarife belirlemeye ilişkin yetkisi sınırsız olmayıp, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ve Belediye Gelirleri Kanunu 31 Seri Nolu Genel Tebliğine göre, maliyet artı kar esasına dayalı yapılması gerekmektedir. Bu gereklilik, hizmetlerin verimli bir şekilde sürdürebilmesi, daha kaliteli ve etkin bir şekilde hizmet sağlanabilmesi ve mevzuat hükümlerine uygun bir yetki kullanımının gerçekleşmesi açılarından önem arz etmektedir.

Belediye Meclisince tarifelerin maliyet hesabı yapılmadan ve bir kar oranı ihtiva etmeden tespit edilmesi, bir takım olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. İlçenin gelişmesi ve sürekli yeni yerleşim alanlarının oluşması ile sürekli yatırım yapma ihtiyacı olan İdarenin, maliyetlerini abonelerine yansıtmaması, her yıl büyüyen su giderlerini beraberinde getirecektir

Sonuç itibarıyla, mevzuatın öngördüğü şekilde maliyet hesabının yapılması, su ve atık su tarifelerinin bu doğrultuda belirlenmesi gerekmektedir.

BULGU 8: Su ve Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Paylarının Alınmaması

Kargı belediyesince su ve kanalizasyon tesislerine yönelik yeni hat ve tadilat gibi harcamalarda bulunulmasına karşın bu tesislerin harcamalarına katılma paylarının alınmadığı görülmüştür.

Belediyeler tüzel kişiliği haiz yerel yönetim ve hizmet birimleri olup, yerel kamu hizmetlerini ifa ederler. Bu yönetimlerin kendilerinden beklenen hizmetleri ifa edebilmeleri için birtakım gelirlerinin bulunması veya hizmetler için yaptıkları harcamalara, bu hizmetten yararlanan kişilerin de katılması gerekir. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda su ve kanalizasyon hizmetlerinden faydalanan kişilerin, bu hizmetler için yapılan harcamalara katılımını düzenlemektedir.

Mezkur Kanunun 87'nci maddesinde belediyelerce yeni kanalizasyon tesisi yapılması, mevcut tesislerin sıhhi ve fenni şartlara göre ıslah edilmesi hallerinde bunlardan faydalanan gayrimenkullerin sahiplerinden, kanalizasyon harcamalarına katılma payı alınacağı, payın hesabında iki ve daha fazla yol kenarında bulunan gayrimenkullerden, hangi yoldaki kanalizasyona bağlanmış ise o yola ait kanalizasyon giderlerinin nazara alınacağı ifade edilmiştir.

88'inci maddesinde Belediyelerce yeni içme suyu şebeke tesisleri yapılması, mevcut şebeke tesislerinin tevsii ve ıslahı (yenileme, genişletme vb.) halinde, dağıtımın yapıldığı saha dahilindeki gayrimenkullerin sahiplerinden, su tesisleri harcamalarına katılma payı alınacağı birden fazla yol kenarında bulunan gayrimenkullere ait payın hesabında, bunların yalnız suya bağlandıkları yol üzerindeki uzunluklarının esas alınacağı ifade edilmiştir.

Payların tahakkuk şekli, zamanı, ilanı ve tahsiline ilişkin açıklamalar Kanunun 90'ıncı, 91'inci, 92'nci ve 93'üncü maddelerinde yapılmıştır.

Ayrıca 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Harcamalara Katılma Payları İle İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmelikte su ve kanalizasyon harcamalarına katılma payı ile ilgili daha detaylı açıklamalar yapılmıştır. Yönetmeliğin 16'ncı maddesinde

Harcamalara Katılma Payının bina ve arsalarda vergi değerinin %2'sini geçmeyeceği, 21'inci maddesinde Harcamalara Katılma Payının hesaplanmasında, gayrimenkulün vergi değerinde tahakkuktan sonra meydana gelen değişikliklerin nazara alınmayacağı açıklanmıştır.

Bunun yanında Belediye Su ve Kanalizasyon Hizmetlerinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'in 5'inci maddesinde ilk su abonelik işlemi için yapı kullanma izni ve harcamalara katılım payının ödenmesi dışında başkaca bir şart aranmayacağı belirtilerek üçüncü bir mevzuat olarak burada da harcamalara katılma payının ödenmesinden bahsedilmiştir.

Yapılan incelemede, Belediye tarafından Kanun'un 87'nci ve 88'inci maddesinde anlatıldığı şekliyle su ve kanalizasyon tesisleri harcamaları yapıldığı ancak bu harcamalara katılma payına ilişkin tahakkuk ve tahsilinin yapılmadığı görülmüştür.

İlgili müdürlükten alınan verilere göre Belediyece 2023-2025 yıllarını kapsayan son 3 yılda atıksu ve içme suyu yeni hat veya yenileme çalışması yapılarak harcamada bulunulmuş ve vatandaşların hizmetine sunulduğu görülmüştür. Fakat bu harcamalara ilişkin katılma paylarının hizmetlerden faydalanma esasına göre anılan Kanun ve Yönetmelik hükümlerine uygun olarak alınması gerekirken, tahakkuk ve tahsilatına yönelik çalışma yapılmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak katılma paylarının Kamu İdaresince ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde hizmetten faydalanma esası çerçevesinde, şekil şartlarına uygun şekilde ve öngörülen zaman ve bedelle tahakkuk ve tahsilatının yapılması gerekmektedir.

BULGU 9: Gelir Getirici Faaliyetlerine İlişkin Belediye Bünyesinde Bütçe İçi İşletme Kurulmaması

İdare tarafından gerçekleştirilen gelir getirici ticari faaliyetlere yönelik bütçe içi işletmenin kurulmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Meclisin görev ve yetkileri" başlıklı 18'inci maddesine göre bütçe içi işletme kurulmasına karar vermek belediye meclisinin yetkisindedir.

Aynı Kanun'un "İşletme tesisi" başlıklı 71'inci maddesinde ise; belediyenin özel gelir ve gideri bulunan hizmetlerini Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının izniyle bütçe içinde işletme kurarak yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe İçi İşletme Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinde; işletme, "*mahalli idarenin görev ve sorumluluk kapsamında bulunan, özel gelir ve giderleri olan (...), belediyeler için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı izni ile kurulan bütçe içi işletmeleri*" şeklinde tanımlanmıştır.

Mezkûr Yönetmelik'te, bütçe içi işletmenin, mahalli idare bünyesinde bir birim gibi kurulacağı ve harcama yetkilisi, gerçekleştirme görevlisi ve muhasebe yetkilisinin de mahalli idare harcama biriminde olduğu gibi belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Bunun yanı sıra Yönetmelik'in "Bütçe işlemleri" başlıklı 8'inci maddesinde, işletmenin ticari işlerine ilişkin giderleri dışında kalan personel giderleri, prim giderleri, mal ve hizmet alımı giderleri ile sermaye giderlerinin mahalli idare bütçesinden yapılacağı ve işletme ödeneğinin ticari işler için nakit sermaye olarak kullanılacak kısmının ise ekonomik sınıflandırmada borç verme kodunda gösterileceği belirtilmiştir.

Ayrıca Yönetmelik'te, işletme faaliyetlerinin muhasebe işlemlerinin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mahalli idarenin muhasebe biriminde tutulacağı ve işletmenin Kurumlar Vergisine tabi faaliyetlerinin, sadece bütçe işlemlerinin muhasebeleştirilmesi ve raporlanmasına ilişkin olarak bu Yönetmelik hükümlerine tabi olduğu açıkça belirtilmiştir.

Bütçe içi işletmeler, iktisadi ve ticari faaliyette bulunduğundan 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu gereğince mükellefiyet tesis edilmesi gerekmektedir. Bütçe içi işletmelerin muhasebe işlemleri ise tek düzen muhasebe sistemine tabi olup sadece bütçe işlemlerinin muhasebeleştirilmesi ve raporlanması işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

Hesap ve işlemler üzerinde yapılan incelemelerde; İdare tarafından işletilen kesimhaneye yönelik KDV ve kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis edilmemiş ve ticari

faaliyetler olmasına rağmen meclis kararı alınarak ilgili Bakanlık izni ile kurulmuş bütçe içi işletmenin olmadığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, özel gelir ve gideri bulunan İdare bünyesinde yer alan kesimhanenin belediye meclis kararı alınması ve akabinde ilgili Bakanlık izniyle bütçe içi işletme kurulması ve bu işletmenin bütçe ve muhasebe işlemlerinin yukarıda yer verilen Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yürütülmesi ayrıca Kurumlar Vergisi ve KDV mükellefi olması gerekmektedir.

BULGU 10: Parasal Limitler Dahilindeki Mal Alımlarında Bütçeye Konulan Ödeneğin %10'unun Kamu İhale Kurulunun Uygun Görüşü Alınmadan Aşılması

Doğrudan temin usulü ile yapılan mal alımlarında, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin (ı) bendinde öngörülen %10'luk sınırın aşılmış olmasına rağmen, aşan kısım için Kamu İhale Kurulundan uygun görüş alınmadığı görülmüştür.

Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bu Kanun'un 22'nci maddesi hükümlerine göre idarelerin, belirlenen sınırlar dahilinde mal ve hizmet alımları ile yapım işlerini ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak karşılamaları mümkün bulunmaktadır. Ancak, "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (ı) bendinde, "Pazarlık usulü" başlıklı 21'inci maddesi ve "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesindeki parasal limitler dahilinde yapılacak harcamaların yıllık toplamının, idarelerin bütçelerine bu amaçla konulacak ödeneklerin %10'unu Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmadıkça aşılamayacağı ifade edilmiştir.

Ayrıca Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşların, ihale ve harcama yapmaya yetkili birimlerinin pazarlık ve doğrudan temin kapsamında yaptıkları harcamalarının, toplam ödeneklerinin %10 oranını aşıp aşmadıklarını takip etmeleri gerektiği ve kurumların mal ve hizmet alımı ile yapım işleri ödeneklerinin aktarılması ile ilgili işlemleri yaparken veya bunların harcamalarını belirlerken bu durumu göz önünde bulundurması gerektikleri hususu da hükme bağlanmıştır.

Yukarıda ifade edilen mevzuat hükümleri çerçevesinde, kurumların pazarlık usulü ve temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak harcamalar hariç doğrudan temin usulü ile yapacakları alımların yıllık toplamının, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü olmaksızın bütçelerine bu amaçla konulan ödeneklerin %10'unu aşmaları mümkün bulunmamaktadır.

Yapılan inceleme sonucunda, 4734 sayılı Kanun'un 22'nci maddesinin (d) bendine göre yapılan mal alımı ve hizmet işlerinde, aşağıdaki tablodan görüleceği üzere bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'unun, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 8: Doğrudan Temin ile Yapılan Mal Alımı İşlerinde Ödenek Sınırı Aşımı Tablosu

	2025 Yılı Toplam Ödenek Tutarı (A) (TL)	Toplam Ödeneğin % 10'u (Sınır) (B=A*%10) (TL)	22/d Kapsamında Yapılan Harcama Tutarı (C) TL	Sınırı Aşan Tutar (D=C-B) (TL)
Mal alımı	42.635.540,68	4.263.554,06	13.188.079,28	8.924.525,22
Hizmet Alımı	48.422.317,65	4.842.231,76	5.257.579,18	415.347,42
TOPLAM	**91.057.858,33**	**9.105.785,83**	**18.445.658,46**	**9.339.872,64**

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri uyarınca, İdare tarafından 2025 yılı içerisinde 4734 sayılı Kanun'un 22/d maddesi kapsamında gerçekleştirilen mal alımlarının her biri için ayrı ayrı bütçeye bu amaçla konulan ödeneklerinin %10'u tutarındaki sınırın, Kamu İhale Kurulunun uygun görüşü alınmadan aşılması hususu, 4734 sayılı Kanun ve ilgili Tebliğ hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

Sonuç olarak; doğrudan temin yoluyla yapılan alımlarda kanuni limitlerin aşılmaması, aşılmasının zorunlu olduğu durumlarda ise Kamu İhale Kurulu'ndan uygun görüş alınması yasal bir zorunluluk olup, söz konusu limitlerin kurul izni olmaksızın aşılmasının mevzuata aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

BULGU 11: Yasal Süresi İçinde İmar Programı Yapılmaması Sebebiyle Eksik Emlak Vergisi Alınması

İdarenin imar planlarına uygun olarak imar programının hazırlanmadığı görülmüştür.

3194 sayılı imar Kanunu'nun "İmar Programları, Kamulaştırma ve Kısıtlılık Hali" başlıklı 10'uncu maddesine istinaden belediyeler; imar planlarının yürürlüğe girmesinden

itibaren en geç 3 ay içinde, bu planı tatbik etmek üzere 5 yıllık imar programlarını hazırlamalıdırlar.

Bu program içinde bulunan kamu kuruluşlarına tahsis edilen alanlar, ilgili kamu kuruluşlarına bildirilmelidir. Beş yıllık imar programları sınırları içinde kalan alanlardaki kamu hizmet tesislerine tahsis edilmiş olan yerlerin bu program süresi içinde ilgili kamu kuruluşlarınca kamulaştırılması için gerekli ödenek, kamu kuruluşlarının yıllık bütçelerine konulmalıdır.

Tasarrufu Kısıtlanan Bina, Arsa ve Arazi Hakkında Yönetmelik'te imar programından ve tasarrufu kısıtlanan taşınmazlardan, 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 30'uncu maddesinde tasarrufu kısıtlanan taşınmazların emlak vergisinin ödeme şekillerinden bahsedilmiş olup, imar planına uygun olarak imar programının hazırlanmasının hem kamulaştırma için gerekli ödeneğin ayrılmasında hem de kamulaştırılacak taşınmazın emlak vergisi uygulamasında önemli bir yeri bulunmaktadır.

İmar planlarının yürürlüğe girmesinden itibaren en geç üç ay içinde bu planı tatbik etmek üzere 5 yıllık imar programlarının hazırlanması gerektiğinin Kanun ile kurala bağlandığı bu hükümlerle kanun koyucunun taşınmaz sahiplerinin haklarının sürüncemede bırakılan imar planlarıyla zarara uğramasının önüne geçmeyi ve özel mülk statüsünden çıkması planlanan ve bu niteliği itibarıyla tasarrufu kısıtlanan taşınmazlar için haksız mali yükümlülüklere engel olmayı amaçladığı, bu nedenle imar planına alınan yerler için, plan tarihinden itibaren en geç üç ay içinde imar programının hazırlanması gerektiğini öngördüğü anlaşılmaktadır.,

Belediyenin şehrin değişik kısımları için hazırlanmış ve yürürlüğe girmiş imar planları bulunmaktadır. Fakat bu imar planlarının yürürlüğe girmesinden itibaren üç ay içinde planlara uygun olarak imar planlarını uygulamak üzere hazırlanması gereken 5 yıllık imar programının hazırlanmadığı bu sebeple de emlak vergisinde kısıtlılık uygulamasının yapılamadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, Kanun'un açık hükmü gereği imar planının yürürlüğe girmesinden itibaren bu programların süresi içerisinde hazırlanması için gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir.

BULGU 12: Afet ve Acil Durum Planlarının Hazırlanmaması

İdare tarafından 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Acil durum plânlaması" başlıklı 53'üncü maddesi gereğince beldenin özellikleri de dikkate alınarak gerekli afet ve acil durum plânının hazırlanmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun *"Acil durum plânlaması" başlıklı 53'üncü maddesinde; "Belediye; yangın, sanayi kazaları, deprem ve diğer doğal afetlerden korunmak veya bunların zararlarını azaltmak amacıyla beldenin özelliklerini de dikkate alarak gerekli afet ve acil durum plânlarını yapar, ekip ve donanımı hazırlar.*

Acil durum plânlarının hazırlanmasında varsa il ölçeğindeki diğer acil durum plânlarıyla da koordinasyon sağlanır ve ilgili bakanlık, kamu kuruluşları, meslek teşekkülleriyle üniversitelerin ve diğer mahallî idarelerin görüşleri alınır. Plânlar doğrultusunda halkın eğitimi için gerekli önlemler alınarak ikinci fıkrada sayılan idareler, kurumlar ve örgütlerle ortak programlar yapılabilir. Belediye, belediye sınırları dışında yangın ve doğal afetler meydana gelmesi durumunda, bu bölgelere gerekli yardım ve destek sağlayabilir." denilmektedir.

Yapılan incelemelerde; afet ve acil durum toplanma alanları listesi olmakla birlikte, idarece beldenin özellikleri de dikkate alınarak gerekli afet ve acil durum plânlarının henüz yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuata istinaden İdare tarafından, il ölçeğindeki acil durum planları ile koordinasyon sağlanmak ve beldenin özellikleri de dikkate alınmak suretiyle afet ve acil durum planlarının hazırlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 13: Yangın Afetine Uğraması Muhtemel Olan Sahaların Belirlenmemesi

Belediye meclisince 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun gereği, mahalli şart ve özellikler sebebiyle yangın afetine uğraması muhtemel olan sahaların belirlenmediği görülmüştür.

7269 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde *"Mahalli şart ve özellikler dolayısıyla yangın afetine uğraması muhtemel olan sahalar, şehir ve kasabalarda belediye meclisleri, köylerde*

ihtiyar heyetleri tarafından tespit ve kaymakamların mütalaası alındıktan sonra valilerin tasvibi üzerine ilgili bölgelerde ilan olunur." denilmektedir.

Yapılan incelemelerde; il düzeyinde hazırlanmış yerel düzey yangın hizmet grubu operasyon planı bulunmakla birlikte, ilçe belediye meclisince mahalli şart ve özellikler dolayısıyla yangın afetine uğraması muhtemel olan sahaların henüz belirlenmediği anlaşılmıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükmüne istinaden, İdare tarafından mahalli şart ve özellikler dolayısıyla yangın afetine uğraması muhtemel olan sahaların belediye meclisince belirlenmesi ve ilan edilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

https://www.sayistay.gov.tr

KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

BİLANÇO

Kurum Kodu : 19110 **ÇORUM KARGI BELEDİYESİ** **Yıl : 2025**

	AKTİF HESAPLAR	Cari Yıl Tutar (TL)
1	**DÖNEN VARLIKLAR**	**24.595.920,69**
10	**Hazır Değerler**	**20.710.923,61**
102	BANKA HESABI	18.107.001,54
109	BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	2.603.922,07
12	**Faaliyet Alacakları**	**2.223.280,43**
120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	0,00
121	GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	2.213.634,35
126	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	9.646,08
14	**Diğer Alacaklar**	**1.064.534,99**
140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	1.064.534,99
15	**Stoklar**	**51.300,00**
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	51.300,00
16	**Ön Ödemeler**	**38.808,41**
162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	38.808,41
19	**Diğer Dönen Varlıklar**	**507.073,25**
190	DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	507.073,25
2	**DURAN VARLIKLAR**	**114.334.052,68**
22	**Faaliyet Alacakları**	**538.689,47**
226	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	538.689,47
24	**Mali Duran Varlıklar**	**4.006.325,72**

	PASİF HESAPLAR	Cari Yıl Tutar (TL)
3	**KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR**	**9.804.582,30**
32	**Faaliyet Borçları**	**8.121.686,50**
320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	8.121.686,50
33	**Emanet Yabancı Kaynaklar**	**1.365.776,38**
330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	1.210.571,05
333	EMANETLER HESABI	155.205,33
36	**Ödenecek Diğer Yükümlülükler**	**317.119,42**
360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	309.166,53
362	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	7.952,89
368	VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER HESABI	0,00
4	**UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR**	**10.161.661,97**
40	**Uzun Vadeli İç Mali Borçlar**	**6.117.685,97**
400	BANKA KREDİLERİ HESABI	6.117.685,97
47	**Borç ve Gider Karşılıkları**	**4.043.976,00**
472	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	4.043.976,00
5	**ÖZ KAYNAKLAR**	**118.963.729,10**
50	**Net Değer**	**41.379.311,57**
500	NET DEĞER HESABI	41.379.311,57
57	**Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları**	**52.798.926,53**

	AKTİF HESAPLAR	Cari Yıl Tutar (TL)
240	MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	2.378.325,72
241	MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	1.628.000,00
25	**Maddi Duran Varlıklar**	**109.789.037,49**
250	ARAZİ VE ARSALAR HESABI	12.687.672,75
251	YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	16.918.973,09
252	BİNALAR HESABI	13.375.148,60
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	41.817.918,70
254	TAŞITLAR HESABI	38.319.494,99
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	4.237.986,67
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-17.568.157,31
26	**Maddi Olmayan Duran Varlıklar**	**0,00**
260	HAKLAR HESABI	331.500,00
268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-331.500,00

AKTİF TOPLAMI **138.929.973,37**

	PASİF HESAPLAR	Cari Yıl Tutar (TL)
570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	52.798.926,53
58	**Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları**	**-2.890.630,50**
580	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-2.890.630,50
59	**Dönem Faaliyet Sonuçları**	**27.676.121,50**
590	DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	27.676.121,50
591	DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)	0,00

PASİF TOPLAMI **138.929.973,37**

Bilanço Dipnotları :		Cari Yıl Tutar (TL)
910	ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	1.634.600,00
911	ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	1.634.600,00

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Kurum Kodu : 19110 **Adı : ÇORUM KARGI BELEDİYESİ** **Yılı : 2025**

Hesap Kodu	Kod 1	GİDERİN TÜRÜ	Cari Yıl Tutar (TL)
630		GİDERLER HESABI	149.160.979,03
630	01	Personel Giderleri	31.651.512,43
630	02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	2.862.996,79
630	03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	100.114.449,32
630	04	Faiz Giderleri	7.474.900,72
630	05	Cari Transferler	2.770.243,03
630	13	Amortisman Giderleri	4.286.876,74
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	0,00

GİDERLER TOPLAMI **149.160.979,03**

Hesap Kodu	Kod 1	GELİRİN TÜRÜ	Cari Yıl Tutar (TL)
600		GELİRLER HESABI	152.820.748,61
600	01	Vergi Gelirleri	12.621.794,14
600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	60.464.179,38
600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.110.803,76
600	05	Diğer Gelirler	73.019.311,33
600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	0,00
600	25	Kamu İdarelerinden Bedelsiz Olarak Alınan Mali Olmayan Varlıklardan Elde Edilen Gelirler	5.604.660,00

NET GELİR TOPLAMI **152.820.748,61**

	Cari Yıl Tutar (TL)
ENFLASYON DÜZELTMESİ (E)	24.016.351,92
FAALİYET SONUCU (+/-)	27.676.121,50